

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 78 0 P 025960 21 Rev
Banjaluka, 23.03.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilaca D.B., sina M. i M.B., sina S., oba iz Č., opština T., koje zastupa punomoćnik V.Lj., advokat iz P., protiv tuženog E.o. d.d. S., Filijala B., koga zastupa Advokatsko društvo M.M.P., Podružnica M., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužilaca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 025960 20 Gž 2 od 14.12.2020. godine, na sjednici održanoj dana 23.03.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 025960 20 Gž 2 od 14.12.2020. godine se preinačava tako što se žalba tuženog odbija i presuda Osnovnog suda u Prnjavoru broj: 78 0 P 025960 19 P 2 od 22.11.2019. godine, potvrđuje, te se tuženi odbija sa zahtjevom za naknadu troškova žalbenog postupka.

Obavezuje se tuženi da tužiocima na ime troškova revizionog postupka plati iznos od 380,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Prnjavoru broj: 78 0 P 025960 19 P 2 od 22.11.2019. godine, obavezan je tuženi E.o. d.d. S., Filijala B. da tužiocu B.M. isplati na ime naknade nematerijalne štete ukupan iznos od 1.000,00 KM i to:

- na ime naknade za pretrpljene fizičke bolove iznos od 500,00 KM
- na ime naknade za pretrpljeni strah iznos od 500,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.11.2019. godine, kao dana donošenja presude, pa do isplate, a sve u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok je zahtjev tužioca B.M. radi naknade nematerijalne štete, preko dosuđenog, a do zahtijevanog iznosa, odbijen kao neosnovan.

Obavezan je tuženi da tužiocima nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.230,00 KM u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok je zahtjev za naknadu troškova postupka preko dosuđenog, a do zahtijevanog iznosa, odbijen kao neosnovan.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 025960 20 Gž 2 od 14.12.2020. godine, žalba tuženog je djelimično usvojena i presuda Osnovnog suda u Prnjavoru broj: 78 0 P 025960 19 P 2 od 22.11.2019. godine, u pobijanom usvajajućem dijelu odluke o glavnoj stvari, preinačena tako što je odbijen tužbeni zahtjev tužioca B.M., te je preinačena i odluka o troškovima postupka tako što su obavezani tužioci da tuženom nadoknade troškove postupka i to: tužilac B.D. u iznosu od 2.012,40 KM, a tužilac B.M. u iznosu od 3.697,20 KM u roku od 30 dana od dana dostavljanja ove odluke, dok je preko dosuđenog iznosa zahtjev tuženog odbijen.

Obavezan je tužilac B.M. da tuženom nadoknadi troškove sastava žalbe u iznosu od 351,00 KM i takse na žalbu u iznosu od 100,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobijaju tužioci iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija odbaci, odnosno odbije.

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - dalje: ZPP), propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM.

Stavom 3. istog člana propisano je da stranke, u slučajevima kada revizija nije dozvoljena, mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude ako odluka o sporu zavisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito: a) ako o tom pitanju revizijski sud još nije zauzeo shvatanje odlučujući o pojedinim predmetima ili na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju o kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova, b) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvatanje, ali je odluka drugostepenog suda zasnovana na shvatanju koje nije podudarno sa tim shvatanjem i c) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvatanje i presuda drugostepenog suda se zasniva na tom shvatanju, ali bi, uvažavajući razloge iznesene tokom prethodnog prvostepenog i žalbenog postupka, zbog promjene u pravnom sistemu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima, te odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Evropskog suda za ljudska prava, trebalo da se preispita sudska praksa.

Stavom 4. člana 237. ZPP, propisano je da u reviziji izjavljenoj prema stavu 3. tog člana, stranka mora jasno da naznači pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju, uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, te izloži razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Kada je tužbeni zahtjev izražen u novcu, kao vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude, uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva (član 316. stav 2. ZPP). Kamate, ugovorna kazna i ostala sporedna traženja ne uzimaju se u obzir pri određivanju vrijednosti spora ako ne čine glavni zahtjev (stav 3. iste zakonske odredbe).

Kako je pobijani dio drugostepene presude od 1.000,00 KM manji od iznosa od 30.000,00 KM, proizlazi da nije ispunjen uslov dozvoljenosti revizije iz člana 237. stav 2. ZPP, zbog čega revizija nije dozvoljena.

Izjavljujući reviziju tužioci predlažu da se o reviziji odluči bez obzira na njenu nedozvoljenost, navodeći da odluka o sporu zavisi od rješenja materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, te navode pravno pitanje:

1. da li prilikom primjene člana 200. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu ZOO) sud treba tumačiti da svako ko pretrpi fizičku bol ima pravo na naknadu nematerijalne štete bez obzira da li se radi o teškoj ili lakoj tjelesnoj povredi, ako to okolnosti slučaja opravdavaju, ili je ispravno tumačenje drugostepenog suda da „oštećena lica nemaju pravo na naknadu nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove prouzrokovane lakom tjelesnom povredom, osim ako su ti bolovi bili jačeg ili srednjeg intenziteta i ako to okolnosti slučaja opravdavaju?“
2. Koliko minimalno dana/sati moraju trajati bolovi jačeg ili srednjeg intenziteta usljed lake tjelesne povrede da bi oštećeni mogao ostvariti pravo na naknadu nematerijalne štete u smislu člana 200. ZOO?
3. Kada je o zahtjevu jednog od formalnih suparničara odlučeno dijelom presude koji je postao pravosnažan, može li se o troškovima tog suparničara odlučivati naknadno, u ponovnom postupku po tužbenom zahtjevu drugog suparničara, zajedno sa njegovim troškovima?

Cijeneći da su postavljena pravna pitanja važna za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, kao i da su stavovi iz pobijane odluke suprotni stavovima ovog suda iz brojnih odluka, te da okolnosti konkretnog slučaja opravdavaju meritorno odlučivanje o reviziji, ovaj sud je primjenom odredbe člana 237. stav 3. tačka 2. ZPP, reviziju dozvolio.

Revizija je osnovana.

U ovoj parnici odlučivano je o zahtjevu tužioca B.D. da mu tuženi na ime naknade materijalne štete na vozilu plati iznos od 166,29 KM sa zakonskom zateznom kamatom od nastanka štete 05.11.2016. godine do isplate, i o zahtjevu tužioca B.M. da mu tuženi na ime naknade nematerijalne štete isplati ukupno iznos od 1.200,00 KM i to na ime naknade za pretrpljene fizičke bolove iznos od 700,00 KM i na ime naknade za pretrpljeni strah iznos od 500,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate, kao i o zahtjevu tužilaca za naknadu troškova postupka.

O zahtjevu tužioca B.D. pravosnažno je odlučeno presudom Osnovnog suda u Prnjavoru broj 78 0 P 025960 17 P od 23.02.2018. godine, koja je u tom dijelu potvrđena odlukom drugostepenog suda broj 78 0 P 025960 18 Gž od 04.03.2019. godine, dok je navedena presuda ukinuta u dijelu kojim je tužilac B.M. potraživao naknadu nematerijalne štete, kao i u dijelu odluke o troškovima postupka, tako da je u ponovnom postupku prvostepeni sud odlučivao o zahtjevu tužioca B.M. za naknadu nematerijalne štete, kao i o zahtjevu tužilaca za naknadu troškova postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da se dana 05.11.2016. godine dogodila saobraćajna nezgoda u mjestu L., opština P. na raskrsnici regionalnog puta R-... i priključnog puta za autoput 9.j. u kojoj su učestvovali teretno vozilo marke M.B. registarskih oznaka ... vlasništvo B.D., kojim je upravljao B.M. i teretno motorno vozilo marke D. registarskih oznaka ... sa priključnim vozilom marke V. registarskih oznaka ... vlasništvo M. d.o.o. kojim je upravljao R.V., koji je skrivio predmetnu saobraćajnu nezgodu; da je vozilo koje je prouzrokovalo nezgodu bilo osigurano kod tuženog; da je u predmetnoj nezgodi B.M. pretrpio tjelesne povrede, a B.D. štetu na vozilu; da iz nalaza vještaka medicinske struke B. dr. Z. proizlazi da je tužilac B.M. zadobio povrede koje se kvalifikuju kao lake tjelesne povrede koje nisu ostavile posljedice na tijelo povrijeđenog, da nije došlo do umanjenja životne aktivnosti kao posljedice povređivanja, da je isti trpio bol jakog intenziteta u trajanju do tri dana, srednjeg intenziteta u trajanju od 10 dana i lakog intenziteta u trajanju od 3 nedjelje, strah jakog intenziteta u trenutku povređivanja i narednih 12 časova, srednjeg intenziteta u trajanju od 3 dana i lakog intenziteta u trajanju od 3 nedjelje; da iz dopune nalaza vještaka proizlazi da postoji uzročno posljedična veza između predmetne saobraćajne nezgode i evidentirane povrede grudnog koša i slabinske regije i da su to povrede koje su uspostavljene kliničkim pregledom, kao jedinom metodom utvrđivanja takvih dijagnoza i da nisu potrebne druge dopunske metode pretraga (RTG, CT, UZV), da opisane povrede idu u prilog korištenju sigurnosnog pojasa, jer bi u slučaju nekorištenja pojasa nastale povrede frontalnog dijela glave, odnosno lica i nosa; da iz iskaza tužiloca B.M. datog u svojstvu parnične stranke slijedi da je u predmetnoj saobraćajnoj nezgodi zadobio udarac u grudni koš i udarac u kičmu i stomak, da je policijskim službenicima koji su vršili uviđaj rekao da osjeća bol u grudima i stomaku, da je nekoliko dana trpio bolove, misleći da će isti proći a kako bolovi nisu prolazili obratio se ljekaru, da je kao posljedicu potvrđivanja osjećao primarno strah velikog intenziteta, koji strah je bio pojačan posebno zbog bojazni da bi se kombi mogao zapaliti jer zbog oštećenja nastalih na kombiju nije mogao izaći dok nisu došli radnici koji rade na autoputu, koji su uz pomoć krampa uspjeli da otvore vrata suvozača, nakon čega je izašao iz kombija, a da je strah osjećao i do pola godine nakon nezgode, da poslije nezgode nije mogao “mirno spavati”.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je primjenom odredbe člana 200. ZOO donio odluku kojom je djelimično usvojio tužbeni zahtjev, cijeneći da su nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke i dopuna nalaza i mišljenja istog objektivni i u skladu sa pravilima struke, iz kojih je utvrdio da je tužilac B.M. u predmetnoj saobraćajnoj nezgodi zadobio lake tjelesne povrede nastale djelovanjem tupe, jake, mehaničke sile na tijelo povrijeđenog u regiji slabinske kičme i grudnog koša i da su iste u uzročno-posljedičnoj vezi sa predmetnom saobraćajnom nezgodom, da je prema nalazu vještaka tužilac B.M. trpio je bol jakog inteziteta u ukupnom trajanju do 2 dana (period prilikom zadobijanja povreda i početka liječenja), bol srednjeg inteziteta u ukupnom trajanju od 10 dana (vrijeme koje je provedeno za ranu sanaciju mekotkivnih povreda), da je bol lakog inteziteta kod povrijeđenog bio prisutan u ukupnom trajanju od 3 nedjelje, da je strah jakog inteziteta bio je prisutan u trenutku povređivanja i par časova poslije, do 12 časova (primarni strah) i da je isti posljedica neočekivanog, neprijatnog događaja, da je strah srednjeg intenziteta bio prisutan u ukupnom trajanju od 3 dana, a isti je posljedica straha za ishod posljedica povreda i mogućim komplikacijama liječenja (sekundarni strah), dok je strah lakog inteziteta kod tužioca B.M. bio prisutan tokom daljeg liječenja, u ukupnom trajanju od tri nedjelje i da manifestovani strah nije ostavio organske povrede na psihičko zdravlje tužioca B.M., slijedom čega je prvostepeni sud zaključio da okolnosti

konkretnog slučaja, odnosno princip "pravične naknade" opravdava da se u konkretnom slučaju tužiocu B.M. dosudi naknada nematerijalne štete kao u izreci prvostepene presude, kako za pretrpljene fizičke bolove, tako i za pretrpljeni strah, te da se u konkretnom slučaju ne može smatrati da bi se dosuđenjem naknade nematerijalne štete u konkretnom slučaju pogodovalo težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

Drugostepeni sud je žalbu tuženog djelimično usvojio i presudu Osnovnog suda u Prnjavoru broj: 78 0 P 025960 19 P 2 od 22.11.2019. godine, u pobijanom usvajajućem dijelu odluke o glavnoj stvari, preinačio tako što je odbio tužbeni zahtjev tužioca B.M., te je preinačio i odluku o troškovima postupka, sve temeljem odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. ZPP.

Po ocjeni drugostepenog suda iz stanja spisa proizlazi da je tužilac B.M. u konkretnom slučaju zadobio laku tjelesnu povredu, pa imajući u vidu navedeno, trajanje i intenzitet bola i straha, značaj povrijeđenog dobra i cilj kojem naknada služi, kao i ostale okolnosti slučaja, zaključuje da tužiocu ne pripada pravo na naknadu za pretrpljene bolove i strah, jer okolnosti slučaja ne opravdavaju dosuđivanje iste, budući da oštećena lica nemaju pravo na novčanu naknadu nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove prouzrokovane lakom tjelesnom povredom, osim ako su ti bolovi bili jačeg ili srednjeg intenziteta i dužeg trajanja i ukoliko druge okolnosti to opravdavaju. Kako je u konkretnom slučaju riječ je o bolovima jakog intenziteta koji su trajali samo 3 dana, srednjeg intenziteta u trajanju od 10 dana, isti po mišljenju drugostepenog suda u korelaciji sa ostalim relevantnim okolnostima ne mogu dovesti do obavezivanja tuženog na naknadu nematerijalne štete po tom osnovu.

U pogledu naknade nematerijalne štete za pretrpljeni strah, koji je tužilac B.M. kao posljedicu povređivanja prema nalazu vještaka trpio i to jakog intenziteta u momentu povređivanja i u narednih 12 časova, srednjeg intenziteta u trajanju od 3 dana i lakog intenziteta u trajanju od 3 nedjelje, imajući u vidu da se visina naknade za pretrpljeni strah bazira na intenzitetu i trajanju straha kod oštećenog i da se pri tom moraju imati u vidu i elementi proizašli iz odredbe člana 200. ZOO, drugostepeni sud zaključuje da tužilac nije dokazao trpljenje straha u intenzitetu i trajanju koji opravdava dosuđivanje naknade po ovom vidu štete, posebno kod činjenice da pretrpljeni strah ne ostavlja trajne posljedice koje se mogu utvrditi medicinskim vještačenjem i sam po sebi ne predstavlja osnov za naknadu štete, jer je izostala štetna posljedica koja bi se naknadom imala namiriti.

Pobijana odluka nije pravilna.

Među parničnim strankama nije sporno da se dana 05.11.2016. dogodila saobraćajna nezgoda u mjestu L., opština P., na raskrsnici regionalnog puta R-... i priključnog puta za autoput 9.j., u kojoj su učestvovali teretno vozilo marke D. registarskih oznaka ... sa priključnim vozilom marke V. registarskih oznaka ..., kojim je upravljao R.V. iz G., koji je skrivio navedenu saobraćajnu nezgodu, a vozila su u trenutku nezgode posjedovala polisu osiguranja tuženog E.o., br. ... i br. ..., sa periodom važenja od 04.04.2016. godine do 04.04.2017. godine i teretno vozilo M.B. registarske oznake ..., u vlasništvu tužioca B.D., a kojim je upravljao tužilac B.M., da je tuženi na vozilu priznao totalnu štetu.

Prema odredbi člana 200. ZOO, sud će oštećenom licu za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti,

slobode ili prava ličnosti, smrti bliskog lica, kao i za strah, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete, ukoliko nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, pri čemu mora voditi računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kome služi ta naknada, kao i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa prirodom naknade.

Fizički bol i strah mogu pod posebnim okolnostima predstavljati samostalne osnove za naknadu štete. Sama okolnost da se radi o lakoj tjelesnoj povredi ne isključuje pravo na naknadu štete za pretrpljene fizičke bolove, kao i za strah koji je neko lice pretrpjelo za svoj život ili tjelesni integritet, jer se takvom licu može izuzetno dosuditi naknada nematerijane štete i kod pretrpljene lake tjelesne povrede, ukoliko su fizički bolovi i strah bili jakog ili srednjeg intenziteta i dužeg trajanja, što se utvrđuje nalazom vještaka medicinske struke.

Visina te naknade zavisi od intenziteta fizičkih bolova i straha i vremena njihovog trajanja, te drugih okolnosti slučaja kao što su lokalitet i vrsta zadobijenih povreda i treba da predstavlja satisfakciju trpljenjima kojima je oštećeni bio izložen.

Iz nalaza vještaka medicinske struke proizlazi da je tužilac B.M. u predmetnoj saobraćajnoj nezgodi zadobio lake tjelesne povrede u regiji slabinske kičme i grudnog koša i da su iste u uzročno-posljedičnoj vezi sa predmetnom saobraćajnom nezgodom, da je isti trpio bol jakog intenziteta u trajanju do tri dana, srednjeg intenziteta u trajanju od 10 dana, strah jakog intenziteta u trenutku povređivanja i narednih 12 časova, srednjeg intenziteta u trajanju od 3 dana, da je strah jakog intenziteta bio je prisutan u trenutku povređivanja i par časova poslije, do 12 časova (primarni strah) i da je isti posljedica neočekivanog, neprijatnog događaja, da je strah srednjeg intenziteta bio prisutan u ukupnom trajanju od 3 dana, a isti je posljedica straha za ishod posljedica povreda i mogućim komplikacijama liječenja (sekundarni strah) i da manifestovani strah nije ostavio posljedice na psihičko zdravlje tužioca B.M.. Takođe, tužilac se 9 dana nakon povređivanja obraćao ljekaru zbog tegoba u grudnom košu i kičmi.

Dakle, imajući u vidu da je tužilac B.M. prilikom nezgode zadobio udarac u regijama slabinske kičme i grudnog koša, kao i intenzitet i dužinu trajanja bolova jakog i srednjeg intenziteta koje je trpio, zbog kojeg se i nakon povrede (u periodu kada je trpio bol srednjeg intenziteta) obraćao ljekaru, da se kod tužioca manifestovao i strah jakog i srednjeg intenziteta i dužinu trajanja straha jakog i srednjeg intenziteta, koji je u trenutku nezgode bio pojačan posebno zbog bojazni da bi se kombi mogao zapaliti jer zbog oštećenja nastalih na kombiju nije mogao izaći dok nisu došli radnici koji rade na autoputu, to i bez obzira što fizički bol i strah nisu ostavili posljedice na zdravlje tužioca, po ocjeni ovog suda okolnosti konkretnog slučaja opravdavaju da se tužiocu B.M. dosudi naknada nematerijalne štete, u iznosima kako je dosudio prvostepeni sud.

Iz navedenih razloga, odlučeno kao u izreci na osnovu odredbi člana 250. stav 1. ZPP.

Cijeneći da su tužioci uspjeli sa revizijom, primjenom odredbe člana 397. stav 2. i 386. stav 1. ZPP, istima na ime troškova revizionog postupka pripada ukupan iznos od 380,00 KM, koji se odnosi na troškove sastava revizije u iznosu od 160,00 KM, shodno tarifnom broju 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik RS" broj 68/05, dalje: Tarife), uvećano za paušal 40,00 KM (tarifni broj 12. Tarife), 80,00 KM na ime povišenja

nagrade 50% (tarifni broj 10. Tarife), te iznosa od 100,00 KM na ime takse na reviziju (Tarifni broj 1. tačka 10. Taksene tarife koja je prema članu 1. stav 2. Zakona o sudskim taksama - "Službeni glasnik RS" broj 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14 i 66/18, njegov sastavni dio).

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić